

YSGOL GYMUNEDOL PENIEL

POLISI IECHYD A HYLENDID

Mae gweithdrefnau hylendid yn eu lle yn unol â Chanllawiau ar Atal a Rheoli Heintiau Cymru Gyfan ar gyfer Lleoliadau Addysg (2017). Mae ein hysgol yn cynnal safon uchel o iechyd a hylendid yn ei gwaith beunyddiol gyda phlant ac oedolion. Caiff hyn ei gyflawni yn y ffyrdd canlynol:

Salwch

- Os caiff plentyn ddamwain yn yr ysgol byddwn yn rhoi Cymorth Cyntaf yn ôl y galw ac yn anfon nodyn adref i'r rhieni yn rhoi manylion y digwyddiad. Caiff rhieni eu hysbysu bob amser dros y ffôn os bydd plentyn wedi cael trawiad i'w ben.
- Os bydd plentyn yn mynd yn sâl yn ystod y diwrnod ysgol bydd yn cael ei asesu gan yr Uwch-swyddog Cymorth Cyntaf i benderfynu a ddylai fynd adref. Os felly, caiff y rhieni neu gysylltiadau eraill wybod dros y ffôn.
- Rydyn ni'n gofyn i rieni gadw eu plant gartref os oes ganddyn nhw haint a rhoi gwybod i'r ysgol beth sy'n bod arnyn nhw. Byddwn yn hysbysu rhieni eraill os bydd perygl i'r haint ledaenu.
- Rydyn ni'n gofyn i rieni gadw eu plant gartref os ydyn nhw wedi bod yn chwydu neu wedi cael dolur rhydd hyd nes bydd 24 awr wedi mynd heibio ers y pwl diwethaf.
- Caiff briw neu friwiau agored eu glanhau a'u gorchuddio gyda phlastr neu orchudd arall.
- Mae'r Uwch-swyddog Cymorth Cyntaf yn gyfrifol am sicrhau fod y cyfarpar cymorth cyntaf yn cael ei gadw'n lân, yn cael ei adnewyddu a'i lenwi fel y bo'r galw. Caiff eitemau di-haint eu cadw yn y pecynnau dan sêl hyd nes bo'u hangen. Ar ymweliadau o'r ysgol bydd pecynnau Cymorth Cyntaf Teithio yn cael eu cario. Caiff deunyddiau cymorth cyntaf eu taflu ymaith mewn sachau melyn.
- Os bydd plentyn yn cymryd meddyginiaeth ar bresgripsiwn, dilynir y gweithdrefnau canlynol:

Ni fydd staff yr ysgol yn rhoi meddyginiaeth, oni bai fod argyfwng ee sioc anaffylactig. Mae croeso i rieni alw yn yr ysgol i roi meddyginiaeth pan fydd angen. Rhaid i unrhyw feddyginiaeth fel anadlydd ar gyfer asthma fod â label clir gyda enw'r plentyn. Rhaid cael gwybodaeth ysgrifenedig gan y rhieni yn rhoi cyfarwyddiadau clir am y dos a sut i roi'r feddyginiaeth. Byddwn yn helpu plant iau i ddefnyddio anadlydd ar yr amod y ceir caniatâd ysgrifenedig gan y rhieni.

Gwybodaeth

- Caiff rhieni gyfle i drafod materion iechyd gyda staff yr ysgol a byddan nhw'n medru gweld pob gwybodaeth sydd ar gael i'r ysgol.
- Bydd yr ysgol yn cynnal cysylltiadau ag ymwelwyr iechyd a nyrs yr ysgol. Byddwn yn cael gwybodaeth a chyngor o wasanaethau'r awdurdod iechyd lleol a/neu asiantaethau iechyd eraill.
- Nid ydym yn caniatáu ysmegu yn unman ar dir yr ysgol
- Nid ydym yn caniatáu cŵn yn unman ar dir yr ysgol.

HYLENDID

I atal haint rhag lledaenu, bydd oedolion yn sicrhau y cedwir at yr arferion da canlynol:

Hylendid personol

- Golchi dwylo ar ôl bod yn y toiled.
- Nid yw plant â thyllau yn eu clustiau yn cael gwisgo neu rannu clustdlysau ei gilydd
- Mae bocs o hancesi papur ar gael ac anogir plant i chwythu eu trwyn pan fydd angen. Caiff hancesi brwnt eu gwaredu yn y modd priodol.
- Anogir plant i orchuddio eu cegau wrth beswch.
- Dylai rhieni ddarparu digon o ddeunyddiau glanweithiol i'r merched lle bo angen. Gellir cadw cyflenwadau mewn bag pwrpasol mewn cwpwrdd yn nhoiledau y merched.

Plant mewn cewynnau

- Byddwn yn gwneud ein gorau i fodloni anghenion pob plentyn. Os bydd angen byddwn yn newid cewynnau plant iau ar fat ar y llawr yn y Cyfnod Sylfaen. Ar gyfer plant hŷn byddwn yn defnyddio cyfleusterau'r toiledau anabl.
- Bydd staff yn gweithio'n agos gyda'r gweithwyr proffesiynol gofal iechyd lle bo angen.
- Bydd y rhieni yn darparu cewynnau, sachau i'w taflu ymaith ac unrhyw hylifau glanhau neu eli.
- Wrth ddelio gyda digwyddiad bydd y staff yn gwisgo menig a ffedogau y gellir eu taflu ymaith
- Bydd cewynnau brwnt yn cael ei lapio ddwywaith cyn eu taflu ymaith neu'n cael eu rhoi mewn uned lanwaith bwrpasol os yw'r nifer yn fwy na'r hyn a ganiateir yng nghanllawiau'r Awdurdod Iechyd a Diogelwch.
- Bydd y lle newid cewynnau a'r mat yn cael eu glanhau bob tro wedi iddynt gael eu defnyddio, a gofelir bod y dwylo'n cael eu golchi.
- Bydd y staff yn crybwyll unrhyw ofid anarferol sydd gan blentyn, neu bryderon eraill, i swyddog Amddiffyn Plant Dynodedig yr ysgol.

Glanhau a chlirio

- Caiff unrhyw ddafnau o waed neu gyfog eu clirio a'u taflu ymaith. Caiff carthion eu taflu i lawr y toiled. Defnyddir menig y gellir eu taflu ymaith bob tro wrth glirio hylifau corfforol. Caiff lloriau a manau eraill eu diheintio â chlorin neu gannydd iodid (*iodine bleach*) wedi'i wanhau yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.
- Caiff deunyddiau a heintiwyd â hylifau corfforol eu golchi'n drwyadl mewn dŵr twym.
- Bydd dillad isaf glân a dillad arall ar gael rhag ofn i ddamwain ddigwydd, ynghyd â bagiau polythen i lapio dillad brwnt. Caiff plant eu hannog i newid a glanhau eu hunain.
- Caiff pob arwyneb eu glanhau bob dydd gyda hylifau glanhau priodol.

Bwyd

Bydd yr ysgol yn cadw at y ddeddfwriaeth gyfredol ynghylch hylendid bwyd, cofrestru a hyfforddi.

Yn enwedig, bydd pob oedolyn yn:

- Golchi ei ddwylo bob amser o dan dap agored cyn trin bwyd ac ar ôl defnyddio'r toiled.
- Peidio â pharatoi bwyd os yw'n dioddef o unrhyw salwch heintus neu drafferth gyda'r croen.
- Peidio â pheswch na thisian dros fwyd
- Defnyddio clytiau glanhau gwahanol ar gyfer y gegin a'r toiledau
- Paratoi bwyd amrwd a bwyd wedi ei goginio mewn manau gwahanol
- Cadw bwyd dan orchudd a naill ai mewn oergell neu'n gwbl dwym yn ôl y galw.
- Sicrhau fod gwastraff yn cael ei daflu'n briodol ac allan o gyrraedd plant. Cadw clawr ar y bin sbwriel a golchi dwylo ar ôl ei ddefnyddio.
- Golchi ffrwythau a llysiau'n drwyadl cyn eu defnyddio.

Os bydd angen twymo unrhyw fwyd neu ddiod dylid gwneud hynny'n union cyn ei weini ac ni ddylid ei adael i sefyll. Ni chaiff unrhyw fwyd na diod i blant ei ail-dwymo.

- Caiff tywelion llestri eu cadw'n lân ac mewn man heb lwch e.e. cwpwrdd caeedig neu ddrôr.
- Ni ddefnyddir llestri wedi cracio.
- Caiff y meicrodonau eu glanhau'n rheolaidd.
- Rhaid cadw bocsys bwyd mewn man addas.

POTLEI DŴR - Cyfrifoldeb y disgyblion yw cadw eu poteli dŵr yn lân.

Cyfrifoldebau'r Disgyblion

Disgwylir i bob disgybl:

1. Bod yn gyfrifol am eu diogelwch eu hunain a'u cyd-ddisgyblion.
2. Gwisgo gwisg ysgol, dillad chwaraeon i ymarfer corff, esgidiau addas ar gyfer y tu mewn i'r ysgol ac esgidiau priodol ar gyfer y tu allan.
3. Ar gyfer ymarfer corff, dylid naill ai tynnu clustdlysau neu eu gorchuddio a thâp, sydd i'w ddarparu gan y rhieni. Ni fydd y staff yn tynnu clustdlysau'r plant.
4. Cadw at reolau diogelwch yr ysgol ac yn enwedig cyfarwyddiadau'r staff addysgu mewn argyfwng;
5. Defnyddio a pheidio â chamddefnyddio'n fwriadol, esgeuluso nac ymyrryd â phethau a ddarperir at ddibenion diogelwch.

Bydd y Llywodraethwyr a'r Pennaeth yn rhoi gwybod i ddisgyblion a'r rhieni am y cyfrifoldebau hyn drwy gyfarwyddyd uniongyrchol, hysbysiadau a llawlyfr yr ysgol.